

Typy polityki rodzinnej państwa

Istnieje kilka różnych typów polityki rodzinnej:

1. Polityka wsparcia dla rodziny – to działania rządowe, które mają na celu pomoc rodzinom w rozwiązywaniu problemów finansowych, zdrowotnych i opiekuńczych. Może to obejmować pomoc finansową, opiekę medyczną, opiekę nad dziećmi i osobami starszymi, a także programy edukacyjne i zawodowe dla rodziców.
2. Polityka pro-rodzina – to działania rządowe, które mają na celu promowanie rodziny jako jednostki społecznej i podnoszenie jej prestiżu. Może to obejmować programy edukacyjne dla rodziców, pomoc w zakładaniu rodziny, a także zachęty do posiadania dzieci.
3. Polityka selektywna – to działania rządowe, które skierowane są tylko do określonych grup rodzin, na przykład rodzin wielodzietnych lub rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.
4. Polityka neutralna – to działania rządowe, które nie przyznają preferencji żadnej konkretnej formie rodziny, ani nie próbują jej promować lub krytykować.
5. Polityka deinstytucjonalizacji – to działania rządowe, które mają na celu zastąpienie instytucjonalnej opieki nad rodzinami i dziećmi, takiej jak domy dziecka, opieką w rodzinie zastępczej lub w rodzinie biologicznej.

W literaturze przedmiotu wyróżnia się dwa typy polityki rodzinnej:

- politykę wyraźnie adresowaną do rodziny (*explicite*),
- politykę pośrednią (*implicita*).

Polityka rodzinna adresowana bezpośrednio do rodziny określa szczegółowo działania (np. programy), których świadomym zamiarem jest osiągnięcie określonych celów dotyczących

rodziny jako całości lub roli osób indywidualnych w rodzinie. Polityka rodzinna kierowana bezpośrednio do rodziny obejmuje między innymi politykę ludnościową, świadczenia socjalne związane z opieką i wychowaniem dzieci, świadczenia dla pracujących rodziców, opiekę zdrowotną nad matką i dzieckiem itd. W krajach prowadzących bezpośrednią politykę rodzinną często powoływane są specjalne instytucje usytuowane w strukturze rządu, powołane dla koordynacji działań na rzecz rodziny.

Na politykę rodzinną *implicite* składają się działania podejmowane w innych dziedzinach polityki państwa, realizujące cele bezpośrednio nie związane z rodziną, ale takie które pociągają za sobą konsekwencje dla funkcjonowania rodziny, jak na przykład polityka przeciwdziałania bezrobociu, polityka podatkowa^[1].

Polityka rodzinna państwa odgrywa kluczową rolę w kształtowaniu struktury społecznej oraz w zapewnieniu wsparcia rodzinom w ich funkcjonowaniu. W kontekście polityki rodzinnej, różne państwa przyjmują odmienne podejścia, które odpowiadają na specyficzne potrzeby ich społeczeństw oraz na wyzwania demograficzne i społeczne. W artykule tym zostaną omówione różne typy polityki rodzinnej państwa, ich cechy charakterystyczne, oraz wpływ, jaki wywierają na życie rodzin i społeczeństw.

Polityka rodzinna może być rozumiana jako zestaw działań i środków podejmowanych przez państwo w celu wsparcia rodzin, zapewnienia opieki nad dziećmi, wspierania rodziców oraz kształtowania warunków dla zdrowego rozwoju dzieci. W zależności od kontekstu społeczno-ekonomicznego i kulturowego, polityka rodzinna może przybierać różne formy. W literaturze przedmiotu wyróżnia się kilka głównych typów polityki rodzinnej, które można klasyfikować na podstawie ich założeń, celów oraz metod realizacji.

Pierwszym typem polityki rodzinnej jest model liberalny, który

koncentruje się na minimalnej interwencji państwa w życie rodzinne. W krajach o tym typie polityki, takich jak Stany Zjednoczone czy Wielka Brytania, główny nacisk kładziony jest na indywidualną odpowiedzialność i wolność wyboru. Państwo oferuje ograniczone wsparcie finansowe i społeczne, a rodziny są zachęcane do samodzielnego rozwiązywania swoich problemów. W ramach tego modelu, polityka rodzinna często opiera się na systemie opieki społecznej, który zapewnia pomoc w przypadkach szczególnych potrzeb, ale nie angażuje się w codzienne wsparcie rodzin.

Drugim typem jest model konserwatywny, który opiera się na tradycyjnych wartościach rodzinnych i religijnych. W krajach takich jak Niemcy czy Włochy, polityka rodzinna jest zorientowana na utrzymanie tradycyjnych ról płciowych i struktur rodzinnych. Państwo oferuje wsparcie finansowe i usługi socjalne, ale główny nacisk kładzie na rolę rodziny jako podstawowej jednostki opiekuńczej. W ramach tego modelu, wsparcie państwowe często wiąże się z obowiązkiem rodziców do przestrzegania określonych norm i wartości, a także z przewidywaniem, że rodziny będą w dużej mierze samodzielne w zakresie opieki nad dziećmi.

Trzecim typem polityki rodzinnej jest model socjaldemokratyczny, który koncentruje się na równych szansach dla wszystkich obywateli i aktywnej roli państwa w zapewnieniu wsparcia rodzinom. Przykładem krajów, które stosują ten model, są Szwecja, Norwegia czy Dania. W ramach modelu socjaldemokratycznego, państwo zapewnia szeroką gamę usług i świadczeń socjalnych, takich jak powszechna opieka zdrowotna, wysokiej jakości usługi edukacyjne i żłobkowe, oraz wsparcie finansowe dla rodziców. Polityka rodzinna w tym modelu ma na celu zapewnienie równych szans dla wszystkich dzieci, niezależnie od statusu społeczno-ekonomicznego rodziny, oraz wsparcie w łączeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych.

Czwartym typem polityki rodzinnej jest model rodzinny, który łączy elementy zarówno polityki konserwatywnej, jak i

socjaldemokratycznej. W krajach takich jak Francja czy Holandia, polityka rodzinna ma na celu wspieranie rodzin poprzez różnorodne środki, takie jak subsydia, ulgi podatkowe oraz wsparcie w zakresie opieki nad dziećmi. Model rodzinny koncentruje się na wsparciu rodziców w łączeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych, a także na promowaniu polityki prorodzinnej, która jest ukierunkowana na zwiększenie dzietności oraz poprawę jakości życia rodzin.

Ważnym aspektem polityki rodzinnej jest również sposób, w jaki państwo reguluje kwestie związane z pracą i opieką nad dziećmi. W modelu liberalnym, wsparcie dla rodzin w zakresie łączenia pracy z opieką nad dziećmi jest ograniczone, co może prowadzić do trudności w godzeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych. W modelu socjaldemokratycznym natomiast, państwo oferuje rozbudowany system usług opiekuńczych oraz elastyczne rozwiązania dotyczące czasu pracy, co sprzyja lepszemu balansowi między życiem zawodowym a prywatnym. Model rodzinny również zapewnia różne formy wsparcia w tym zakresie, ale w zależności od konkretnego kraju, może przyjmować różne formy.

Polityka rodzinna ma również istotny wpływ na kwestie związane z równością płci i wsparciem dla rodziców. W modelu socjaldemokratycznym, polityka rodzinna często promuje równość płci i wspiera matki oraz ojców w łączeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych. Przykładem jest wprowadzenie długich urlopów macierzyńskich i ojcowskich oraz rozbudowanego systemu opieki nad dziećmi. W modelu konserwatywnym, natomiast, rolę kobiet i mężczyzn w rodzinie często wyznaczają tradycyjne normy, co może prowadzić do mniejszego wsparcia dla rodziców pracujących.

Kolejnym ważnym aspektem jest podejście do demografii i polityki prorodzinnej. W krajach stosujących model socjaldemokratyczny oraz rodzinny, polityka rodzinna często obejmuje środki mające na celu zwiększenie dzietności, takie jak wsparcie finansowe dla rodzin z dziećmi oraz programy promujące równowagę między życiem zawodowym a prywatnym. W

modelu liberalnym, polityka rodzinna może być mniej zorientowana na takie cele, a w modelu konserwatywnym, nacisk kładziony jest na utrzymanie tradycyjnych ról rodzinnych, co może wpływać na podejście do polityki prorodzinnej.

Warto także zwrócić uwagę na różnice w podejściu do polityki rodzicielskiej i wsparcia dla rodzin w różnych kontekstach kulturowych i ekonomicznych. W krajach o wysokim poziomie rozwoju gospodarczego, takich jak kraje skandynawskie, polityka rodzinna często opiera się na wszechstronnym wsparciu finansowym i społecznym, podczas gdy w krajach o niższym poziomie rozwoju gospodarczego, wsparcie państwowe może być bardziej ograniczone. W każdym przypadku, celem polityki rodzinnej jest zapewnienie rodzinom odpowiednich warunków do funkcjonowania oraz wsparcie w zakresie opieki nad dziećmi, godzenia obowiązków zawodowych i rodzinnych, oraz promowania równych szans.

Polityka rodzinna państwa może przyjmować różne formy w zależności od kontekstu społeczno-ekonomicznego, kulturowego i politycznego. Wyróżnia się różne typy polityki rodzinnej, takie jak model liberalny, konserwatywny, socjaldemokratyczny i rodzinny, z których każdy ma swoje unikalne cechy i cele. Współczesne wyzwania, takie jak zmiany demograficzne, potrzeba równości płci oraz potrzeba wsparcia dla rodzin w łączeniu obowiązków zawodowych i rodzinnych, wpływają na kształtowanie polityki rodzinnej i jej realizację. Analiza różnych typów polityki rodzinnej pozwala na lepsze zrozumienie, jak państwa mogą wspierać rodziny i jak polityka rodzinna wpływa na życie społeczne oraz gospodarcze.

[1] K. Głąbicka, *Polityka społeczna państwa polskiego?*, Wydawnictwo Instytutu Technologii Eksploatacji, Radom 2004, s.93-94.

Jeśli potrzebujesz pomocy w pisaniu nowej pracy z pedagogiki,

to polecamy serwis [pisanie prac z pedagogiki](#) - fachowa pomoc w pisaniu prac.